

1. Ποια είναι η παιδαγωγική αξία του μουσικού παραμυθιού; Ποια προετοιμασία είναι απαραίτητη για την παρουσίαση ενός μουσικού παραμυθιού μέσα στην τάξη;

Μέσα από το μουσικό παραμύθι τα παιδιά:

- Εξοικειώνονται με τις έννοιες της μουσικής και τα χαρακτηριστικά του ήχου (τονικό ύψος, χροιά, ένταση, ρυθμός).
- Μαθαίνουν τα μουσικά όργανα και τις κατηγορίες τους (κρουστά, έγχορδα, πνευστά).
- Καλλιεργούν την ακουστική αντίληψη.
- Μαθαίνουν να εκφράζουν τον εσωτερικό τους κόσμο μέσω των ήχων. Έτσι θα αγαπήσουν την μουσική και θα αντιληφθούν την αξία της στον ψυχισμό του ανθρώπου.
- Η ακρόαση ενός μουσικού παραμυθιού μπορεί να γίνει η αφετηρία για ένα πλήθος άλλων δραστηριοτήτων όπως ζωγραφική, χορός κ.α. Συνεπώς καλλιεργούνται επιπλέον καλλιτεχνικές δεξιότητες.
- Ψυχαγωγούνται.
- Τα μουσικά παραμύθια «αγκαλιάζουν» μουσικά μια ιστορία η οποία με τη σειρά της φέρει το δικό της διδακτικό φορτίο. Επομένως τα παιδιά μπορούν να συζητήσουν και να επεξεργαστούν το περιεχόμενο του παραμυθιού και τους ήρωες.

(Απαντήσεις στην τράπεζα θεμάτων του ΕΟΠΠΕΠ σελ57-58 Βλάχου, Λαμπρινίδου -Γούναρη, Παπάδη, Πλειώνη, εκδόσεις 24 Γράμματα)

2. Ποια είναι η πορεία διδασκαλίας ενός μουσικού παραμυθιού;

Πριν την ακούσουμε το μουσικό παραμύθι το παρουσιάζουμε λέγοντας ή διαβάζοντας παραστατικά την ιστορία στα παιδιά. Στη συνέχεια παρουσιάζουμε τους χαρακτήρες της ιστορίας με τα μουσικά τους μοτίβα και τις εικόνες των οργάνων που τους αντιπροσωπεύουν. Έπειτα ακολουθεί ακρόαση όλου του έργου και παράλληλα εμφανίζουμε τις εικόνες του παραμυθιού ή των οργάνων που αντιπροσωπεύουν τους ήρωες του παραμυθιού. Αν θέλουμε ζωγραφίζουμε ή χρωματίζουμε κάποιες εικόνες του παραμυθιού όσο ακούμε το μουσικό παραμύθι. Στη συνέχεια δραματοποιούμε το παραμύθι, μοιράζοντας ρόλους και αν υπάρχουν και αξεσουάρ (μαντίλια, καπέλα κλπ). Στη συνέχεια κάνουμε την δραματοποίηση όσο ακούμε το παραμύθι.

3. Ποιες είναι οι μουσικές δραστηριότητες μέσα από τις οποίες επιτυγχάνεται η μουσική αγωγή του παιδιού;

Η μουσική αγωγή του παιδιού επιτυγχάνεται μέσα από δραστηριότητες που έχουν σχέση με :

- Φωνή, τραγούδι
- Χρήση μουσικών οργάνων
- Κίνηση
- Μουσικά παραμύθια, μουσικά παιχνίδια, ηχοϊστορίες
- Ακοή και γραφή μουσικής
- Ρυθμικές και μελωδικές επενδύσεις
- Δραματοποίηση

Τα παιδιά ανταποκρίνονται άμεσα στο ρυθμό και τη μουσική γι' αυτό και οι μουσικοκινητικές δραστηριότητες πρέπει να γίνονται ευχάριστα.

(Απαντήσεις στην τράπεζα θεμάτων του ΕΟΠΠΕΠ σελ115 Βλάχου, Λαμπρινίδου -Γούναρη, Παπάδη, Πλειώνη, εκδόσεις 24 Γράμματα)

4. Ποια μηνύματα περνάει το παραμύθι « Ο χορός των σπαθιών» του Χατσατουριάν στα παιδιά της προσχολικής ηλικίας;

«Ο Χορός των Σπαθιών» είναι μέρος από το μπαλέτο Gayane, το πιο γνωστό έργο του Χατσατουριάν, που εντυπωσιάζει με τον εκρηκτικό ρυθμό, ξέφρενα μοτίβα, χρώμα, φαντασμαγορία, αισιοδοξία. Γράφοντας αυτό το παραμύθι έχει ως στόχο να δείξει έμμεσα την αξία της οικογένειας στην οποία κυριαρχεί αγάπη και σεβασμός. Προκειμένου να πετύχει κάτι τέτοιο, παρουσιάζει μια οικογένεια όπου ο πατέρας (Γκίκο) καταναλώνοντας αλκοόλ συμπεριφέρεται βίαια φτάνοντας σε ακραίες αντιδράσεις, παρανομίες και ανήθικες πράξεις μαζί με τους 3 λαθρεμπόρους.

Αυτή η ανυπακοή στους νόμους είναι το δεύτερο θέμα που θίγεται στο παραμύθι υποδηλώνοντας τη σημασία μιας κοινωνίας όπου οι πολίτες σέβονται τον συμπολίτη τους και δεν αδιαφορούν για το κοινό συμφέρον. Τονίζεται επίσης την αγάπη μεταξύ ανθρώπων διαφορετικών χωρών που χωρίς να λαμβάνουν υπόψη τις τυχόν διαφορές, ενώνονται με τα δεσμά του γάμου, χορεύοντας το γνωστό «χορό των σπαθιών», αναφορά που γίνεται για να τονιστούν ιδιαίτερα οι παραδόσεις, τα ήθη – έθιμα, ο πολιτισμός τους.

(https://tsikolatas.com/iek_voithos_vrefonipiokomon/)

5. Να αναφέρετε περιληπτικά το μουσικό παραμύθι «Πέτρος και λύκος» του Προκόφιεφ, σημειώνοντας την παιδαγωγική του αξία.

Περίληψη:

Ένα μικρό αγόρι, ο Πέτρος, μια μέρα ανοίγει την πόρτα του κήπου και βγαίνει στο λιβάδι, παρά την απαγόρευση του παππού του. Η πάπια βρίσκοντας ανοιχτή την πόρτα του κήπου βγαίνει κι εκείνη στο λιβάδι και πηγαίνει στη λιμνούλα. Στη συνέχεια έρχεται η γάτα. Θυμωμένος ο παππούς, παίρνει τον Πέτρο μέσα στον κήπο και κλειδώνει την πόρτα. Ξαφνικά παρουσιάζεται ο κακός λύκος από το δάσος. Το πουλάκι και η γάτα πάνω στα κέντρα διασώζονται, η πάπια όμως καταλήγει στο στομάχι του. Ο Πέτρος σκαρφαλώνει στον τοίχο και ανεβαίνει σε ένα κλαδί και βοηθούμενος από το πουλάκι πιάνει το λύκο με ένα σχοινί από την ουρά. Την ίδια στιγμή βγαίνουν από το δάσος οι κυνηγοί πυροβολώντας (είχαν ακολουθήσει το λύκο). Ο Πέτρος τους φωνάζει να σταματήσουν και να πάνε τον λύκο στο ζωολογικό κήπο. Στο τέλος όλοι μαζί σε πομπή τον οδηγούν εκεί.

Παιδαγωγική αξία:

Το συμφωνικό παραμύθι “Πέτρος και Λύκος” γράφτηκε στα 1936 με σκοπό να διδάξει τα όργανα της ορχήστρας, το χαρακτήρα και τη χρήση τους. Οι πρωταγωνιστές (Πέτρος, λύκος, παπάκι, γάτα κ.λ.π.) δεν μιλούν, αλλά δίνουν την θέση τους στα όργανα. Μάλιστα, κάθε πρόσωπο της ιστορίας αντιπροσωπεύεται από ένα μουσικό όργανο ή από μία ομάδα οργάνων της ορχήστρας.

Με αυτή τη μουσική ιστορία τα παιδιά προσεγγίζουν τα όργανα της ορχήστρας, τις διαφορές τους όσον

αφορά το ηχώχρωμα, το τονικό ύψος, τη δυνατότητά τους να αποδώσουν με διαφορετικό ξεχωριστό τρόπο διάφορα στοιχεία της μουσικής, π.χ. την ένταση. Μπορούν να νιώσουν συναισθήματα και χαρακτηριστικά (καλοσύνη, κακία, πονηριά κ.λ.π.) από το άκουσμά της, όπως επίσης εικόνες από τα μοτίβα των πρωταγωνιστών. (όταν δρα ο Πέτρος, ακούμε τη μελωδία του Πέτρου). Παράλληλα, διδάσκονται την υπακοή στους μεγαλύτερους, την αξία της συλλογικής προσπάθειας (ο Πέτρος έπιασε το λύκο μαζί με το πουλάκι) το σεβασμό, τη διαφορετικότητα, τρόπου τιμωρίας στις πολιτισμένες κοινωνίες (ο λύκος δε σκοτώνεται, παρά οδηγείται στο ζωολογικό κήπο), την προστασία του αδύνατου, την υπεροχή της πνευματικής δύναμης έναντι της σωματικής, την έλλειψη του θανάτου(για ψυχολογικούς λόγους).

Πρωταγωνιστές της ιστορίας

Πέτρος: Έγχορδα

Λύκος: Κόρνα

Παππούς: Φαγκότο

Κυνηγοί: Κρουστά

Πάπια: Όμποε

Πουλί: Φλάουτο

Γάτα: Κλαρινέτο

[\(https://tsikolatas.com/iek_voithos_vrefonipiokomon/\)](https://tsikolatas.com/iek_voithos_vrefonipiokomon/)

6. Περιγράψτε μια μουσικοκινητική δραστηριότητα με τις τέσσερις εποχές του Vivaldi.

- Πρώτα ακούσαμε τα μουσικά κομμάτια. Παίξαμε τα μουσικά όργανα που αναγνωρίζαμε. Δημιουργήσαμε και εμείς τους δικούς μας ήχους για κάθε εποχή.
- Μετά διαβάσαμε το βιβλίο. Πριν διαβάσουμε για κάθε εποχή, ακούγαμε το μουσικό της θέμα.
- Είδαμε πίνακες ζωγραφικής, με θέμα τις 4 εποχές και συζητήσαμε για τα χαρακτηριστικά της κάθε εποχής.
- Χωριστήκαμε σε 4 ομάδες όσες και οι εποχές. Τα παιδιά της κάθε ομάδας φορούσαν αντιπροσωπευτικά καπέλα της εποχής.
- Είχαν εξοικειωθεί με το μουσικό κομμάτι της κάθε εποχής και μόλις το άκουγαν χόρευαν ανάλογα.
- Στη συνέχεια, άπλωσα ένα μεγάλο χαρτί του μέτρου, χωρισμένο στα 4: Άνοιξη, Καλοκαίρι, Φθινόπωρο, Χειμώνας. Τα παιδιά της κάθε ομάδας, όταν άκουγαν τη μουσική τους, έτρεχαν στο χαρτί και ζωγράφιζαν κάτι σχετικό με την εποχή.
- Μετά κάναμε το ίδιο ατομικά.

[\(https://tsikolatas.com/iek_voithos_vrefonipiokomon/\)](https://tsikolatas.com/iek_voithos_vrefonipiokomon/)

7. Γράψτε 5 παραδείγματα κινήσεων που περιγράφουν κάποιους χαρακτήρες ή καταστάσεις, με τα ανάλογα μουσικά μοτίβα τους.

- τύμπανο, για περπάτημα χελώνας, αργό
- κουδουνάκια, για τιτίβισμα πουλιών, γρήγορο
- μεταλλόφωνο, για ψάρια, ψηλός ήχος
- τύμπανο, ελέφαντας, χαμηλός ήχος
- κασετίνα, καγκουρό, κοφτός ήχος (staccato)
- τρίγωνο, κύκνος, διαρκής ήχος (legato)

